

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 "
Helyben háchoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfélszáz és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 222. szám. Nagyvárad. Szombat, 1913. szeptember 27.

Ez a mi sorsunk.

Isten annak a megmondhatója, hogy belföldi meg külföldi lapok hányszor állapították meg a balkáni háború folyása alatt, hogy diplomáciánk megint kudarcot vallott. A jövő dolga megállapítani, mennyiben volt igazuk ama bizonyos lapoknak, de az az egy bizonyos, hogy ha a balkáni háború csak egy kevéssel végződik kedvezőbben a bulgároknak nézve, a magyarok, specifice a magyarok akkora nagylelkűségét tapasztaljuk a bulgárok uralkodójának, amely méltán dobogtatta volna meg minden magyar ember szívét.

Azt mondotta Ferdinánd, hogy ha Rodostó bulgár kézre kerül, saját pénztárából a mi nagyságos fedelmünk lakóháza helyén kápolnát épített. A nemes gondolat tetté nem válhatott, utját állotta a böles diplomácia. S ha a lapok feljajdulását olvassuk, sehohsem találjuk, hogy valamelyik emiatt jajdult volna fel. Ennek a szép tervnek füstbenmenése egyetlen lap szemében sem veszteség, mert hiszen nem zsebbevágó, csupán a szivbe.

De a magyar ember méltán sajnálhatja a bulgárok veszteségét, már csak ezért is. Milyen fönséges, lélekemelő látvány lett volna látni a mai magyarság százait elzarándokolni a rodostói kápolnába; térdre borulva az oltár előtt, azon a helyen, ahol ez a nagy Rákóczi Ferenc hely sokszor imádkozott a mi magyar hazánkért; ahol vérző szivére gyógyírt keresett az imádságban. Bizony bizony sok magyar ifjunak leghőbb vágya az lett volna, hogy

egyszer a kápolnába betehesse lábát. De mindez csak álom marad, valóra nem válhat. Ez a mi sorsunk. Volt egy Erzsébet királynénk, aki nagyon szerette a mi nemzetünket s amikor szeretetére legnagyobb szüksége lett volna ennek a nemzetnek, ezelőtt tizenöt évvel, egy anarkista tőre elragadta őt tőlünk. Volt egy Rudolf trónörökös, aki rajongott a magyar nótáért, akinek ujjongott, örömmámorban uszott a lelke, ha a Rác Pali hegedűje hurján felhangzott, hogy Édes anyám is volt nékem; akinek trónralépése elé a legszebb reményekkel néztek a nemzet jobbjai s neki is meg kellett halnia hirtelen, váratlan. S volt egy bulgár király, úgy hívták Ferdinánd, aki a magyar nemzet iránt érzett szeretetének azzal akart kifejezést adni, hogy kápolnát épített a legideálisabb magyar nemzeti hős tiszteletére s ebben a szándékában megakadályozta őt a balsors.

Ez a mi sorsunk. Mindig küzdöttünk, bizva biztunk egy ezredéven át s mikor már azt gondoltuk, hogy megelégedettség száll falvainkra, jött egy újabb csapás s nyomában a nyomor. Mikor már azt hittük, hogy jobb idők jönnek a magyarra, közbejött valami. Egyszer egy anarkista tőre, másszor meg egy golyó, harmadszor a balsors. S mi már megszoktuk ezt. Erzsébet királyné emlékét így is oly kegyelettel őrizi a magyar nép, mintha az az anarkista meg sem született volna, Rudolfot is haza várja ma is s Ferdinándra is olyan tisztelettel gondol, mintha felépítette volna azt a kápolnát. (k. s.)

Ismét háború

az albánok és szerbek között

Ugy látszik, a Balkánon még mindég nem ér véget a vérengzés. Az albánok és szerbek között kiujult a háború s újra ömlik az embervér.

Az újabb eseményekről a következő értesítéseket vettük:

Belgrád, szept. 26.

A határról érkező jelentések szerint Dibráról több ezer fölkelő vonul Morovó felé, hogy onnan Üszküb felé folytassa útját. Morovót az albánok véres harc után bevették és a város egyrészt fölégették. A szerb helyőrség kénytelen volt visszavonulni. Veszteségük nagyságát még nem tudják. Egy későbbi távirat jelenti, hogy az albánok bevették Galenikot. A helység birtokáért borzasztó harcot vívtak, amelyben ember ember ellen küzdött. Mind a szerbek, mind pedig az albánok vesztesége igen nagy. Üszkübbe szakadatlanul érkeznek sebesültek.

A katonák sebei legnagyobbbrészt szurt sebek, ami arra mutat, hogy egészen közelről, ember ember ellen ahrcolnak. Magánjelentések szerint mintegy négyezer fölkelő Okrida felé vonult, hogy onnan folytassa a kadmüveleteket Monasztir ellen. Ugyanez a szándéka a jelenleg Kicevonál lévő fölkelő seregek is. Az albán hadoszlopokat bolgár tisztek vezénylik. Az Okrida felé vonuló csapatokat Boljetinac Isza egyik fia vezeti.

Tanácskozás

Berchtold grófnál.

Bécs, szept. 26.

Husszein Hilmi basa török nagykövet tegnap hosszabb ideig tanácskozott Berchtold gróf külügyminiszterrel az albán fölkelésről.

Idény cikk-árusításunk alkalmával különböző **női fél cipőt** csinos formában és izléses kivitelben 30—40% engedménnyel **azaz páronkint 8 K egységárban** adunk el.

Turul cipőgyár

r.-t.

Nagyvárad Kossuth-utca, Sas-épület.

A nagykövet a porta nevében tájékoztatást kért az osztrák és magyar kabinet állásfoglalásáról. Menndorff-Pouilly gróf londoni osztrák és magyar nagykövet szintén hosszabb ideig tanácskozott Berchtold gróffal, hirtelen az albán eseményekről és a londoni nagyköveti értekezlet mielőbbi összehívásának szükségességéről. Ugyanebben az ügyben Avarna herceg olasz nagykövet is tanácskozott Berchtold gróffal.

Az albánok előnyomulása.

Szaloniki, szept. 26.

Az albán határharcokban a volt koszovói vilajet minden részén lakó albánok részt vesznek. A fölkelőknek egy nagy kontingense mitrovicai és prisztinai menekültekből áll.

Szkutari, szept. 26.

Miután a szerbek Dibránál vereséget szenvedtek és a várost az albánok foglalták el, Szerbia segítőcsapatokat akar küldeni Monasztirba és hogy Görögországot a Szalonikin át való csapatszállításoknak megayerje, hajlandó a görög iskolák kérdésében engedni.

A szabadelvű-párt adóssága.

Kristóffynak a mai reggeli lapokban megjelent nyilatkozata és a Népszava kommentárja ismét pikáns politikai szenzációt vet a felszínre. Kristóffy ugyanis nyilatkozatában azt mondja, hogy a Fejérváry kormányzatból a legtöbb hasznot éppen Tisza húzta. És a Népszava szerint nem politikai, hanem anyagi haszonról van szó. Arról, hogy a szabadelvű-pártnak Tisza István személyes anyagi garanciája mellett fennálló adósságait a Fejérváry-kormány rendezte.

Erre vonatkozólag a félhivatalos „Budapesti Tudósító” a következőket jelenti:

A Népszavában megjelent azon közlemény, mely szerint a Fejérváry-kormány kifizette volna Tisza adósságait, nem felel meg a valóságnak. A való tény az, hogy a Fejérváry-kormány megígérte, hogy amennyiben lehetséges, rendezni fogja a szabadelvű-párt adósságait. És az adósságok egy negyed részét ki is fizette.

Még nem kész a törvényjavaslat. Politikai körökben régóta hangoztatják a sajtó reformjának szükségét. Az igazságügyminisztériumban tényleg dolgoznak a reformon és a kodifikáló osztály egyik-másik részletével el is készült. De a reform a végleges megoldástól és főleg attól, hogy törvényjavaslat alakjában a közel jövőben a parlament elé kerüljön, még messze van. És noha egyes lapok már befejezett tényként beszélnek a reformról, az igazságügyminisztériumból hivatalosan is megerősítik azon értesülést, hogy a minisztérium előtt több különféle tervezet van, de törvényjavaslat alakját még egyik sem vette föl.

Az Érmellék veszedelme.

Közveszélyes vizimalmok. — Nem foganatosított rendeletek. — Fráter Barnabás előterjesztése a miniszterhez.

A vármegye egyik legtermékenyebb vidékét az Érmelléket évről-évre pusztító árvíz önti el.

Több mint egy évszázad óta így tart ez a tarthatatlan állapot, anélkül, hogy az érdekeltek tovább mentek volna a tanácskozásnál. Most aztán Fráter Barnabás alispán radikális megoldást akar foganatosítani, hogy egyszer s mindenkorra véget vessen a mai állapotoknak. Az alispán valóban elismerésre méltó módon, fáradtságot nem ismerve járt utána a folytonos árvíz okainak és most összegyűjtve az adatokat, egyenesen a kormány elé tárja a helyzetet és gyors intézkedést kér, hogy végre valahára a fenyegető veszedelem ne tegye tönkre évről-évre a gazdák termését.

A felterjesztés szövegét, mely minden tekintetben igen érdekes részleteket tartalmaz, amennyiben az összes okokat felsorolja, a melyek előidézői a folytonos pusztításnak, módunkban van egész terjedelmében közölni.

Fráter Barnabás alispán tegnap küldte fel a földművelésügyi miniszterhez a felterjesztést, melynek szövege a következő:

Biharvámegye alispánjától!

14238—1913. sz. Nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter ur.

Bizonyára ismeretes Nagyméltóságod előtt az a nagymérvű károsodás, amelyet a kitért árvizek és összegyülemelő belvizek a múlt és jelen évben az Ér völgyében okoztak. Az Érmellék egész völgyét elöntötte az árvíz. Bihardiószeg környékétől kezdve, több mint 80 km. hosszúságban 3—4 km. szélességben az érmenti földek víz alá kerültek. Több helyen az utakon átesapott a víz és egyes községekben az utcákat is elöntötte. Megsemmisült az egész termés és a gazdaközönség kétségbeeséssel tekint a jövő elébe. Az ideai árvíz nagysága helyenkint több mint 30 centiméterrel meghaladta a múlt évi szintén abnormis árvíz magasságát. A vizek lassan apadnak, még ma is a földek legnagyobb részét víz borítja és még remény sincs, hogy azokról egyhamar elhúzódjék. Biharvámegye határából különösen Bihardiószeg, Koly, Nagykágya, Kiskágya, Székelyhid, Kiskereki, Asszonyvásár, Érkeserű, Éradony, Értarcsa, Gálospetri, Ottomány, Szalacs, Vasad községek összes lapályosabb fekvésű helyeit öntötte el az árvíz, Székelyhid határában a vízállás még ma is meghaladja a múlt évi legnagyobb vízállás magasságát.

Az érdekeltek állítása szerint az előntést legutóbb a Krasznából kiömlő árvizek idézték elő. Krasznacégény és Krasznamihályfalva községek alacsony vízváltóin minden nagyobb vízáradásakor átömlik az árvíz. Az érdekeltek azt állítják, hogy mind az elmúlt, mind a jelen évben többször átömlött a Kraszna vize.

A volt közmunka és közlekedésügyi mi-

niszter 31223—882. sz. rendelete értelmében Szilágy-, Szatmár- és Biharvámegyékből alakult vegyes bizottság és ennek műszaki tagjai már az ömlés helyeit kikutatták. Az ömlés lehetőségét megállapította a vásárosnaményi folyammérnöki hivatal azon felvétele, amelyet a volt közmunka és közlekedési miniszter 25548—882. számú rendeletére.

A döbrenti kultur mérnöki hivatal 1897 év után az árvíz szabályozási tervek kidolgozása alkalmával szintén megállapította, hogy a Kraszna és az Ér alacsony vízváltójának egyes helyein a Kraszna vize átömlött. Az átömlést elősegíti a Kraszna folyón fennálló vizimalmok fenékgátjai. Már a vegyes bizottság megállapította, hogy a Kraszna folyó medre a királydaróci két malomnál, továbbá a krasznacégényi és györgyi malomnál a patak természetes magasságáig rőzséből készült fenékgátakkal teljesen elvan zárva. A vegyes küldöttség egyhangú véleménye szerint a rőzségátak haladék nélkül széthányandók és ezzel a folyam medre a víz levezetésére alkalmas eredeti állapotába visszahelyezendő lenne. A vegyes küldöttség továbbá javaslatba hozta, hogy az átömlések helyén az utak a Kraszna nagy vízváltója felé emeltessenek, hogy ezek az Érmelléket a Kraszna kitörése ellen megvédelmezzék.

A vegyes bizottság javaslatából ezideig nem hajtottak végre semmit. A malmok fenékgátjai még ma is fennállanak és a lapályosabb helyeken az utak nincsenek feltöltve.

Az Ecsedi-láp lecsapoló Társaság a Krasznát szabályozta ugyan, de csak Nagymajténytől kezdve. Nagymajtény, Királydaróc és Ákos között még ma is a régi rendezetlen állapot áll fenn.

A biharvámegyei Érmelléknek másik nagy veszedelme a szilágymegyei dombvidékekről lefutó patakok. Mióta a szilágymegyei dombvidékeken az erdősegeket letarolták, a patakok pusztításai évről-évre növekednek.

A nagy esésű dombvidékekben a patakok abnormális nagy medret vájtak ki. A patakok nagytömegű vizei egyszerre lezudulnak a síkságra és vízzel borítják el. Az érdekeltek állításai szerint különösen a Szekeres és Csohány patakok hoznak sok vizet.

Tisztelettel kérem azért Nagyméltóságodat, kegyeskedjék sürgősen intézkedni, hogy a tarthatatlan állapot rendeztesse és az Érmelléket évről-évre fenyegető veszedelem elháríttassék. Nagyméltóságod szakértői bizonyára meg fogják találni a megoldásnak leghelyesebb és legegyszerűbb módját és én tisztelettel csak azt kérem, hogy Nagyméltóságod a célravezető munkálatok sürgős elkészítését kegyeskedjék minél előbb elrendelni, hogy egy nagykiterjedésű és termékeny vidék munkájának gyümölcsét az idegen helyről betörő víz évről-évre ne semmisítse meg.

Nagyvárad, 1913 szept. 25.

Fráter Barnabás,
alispán.

Tegnap épen az Érmellék rendezése tárgyában a székelyhidi gazdaközönség értekezletet tartott. Az értekezleten Farkas Gábor elnökölt az érdekeltek nagyszámú jelenlétében. Az értekezleten állást foglaltak a további teendőkről tárgyában és megállapították azokat a módokat, melyeket a gazdaközönség érdekében okvetlenül foganatosítani kell.

HERBST

**Arany-, ezüst-
ékszer és óra
: áruhaza :**

**NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.
Guttmann-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)**

Mai naptól kezdve vásárolhatni :

Aranyláncok, nyak-
láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2, 50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár
13—14 kor.
Órajavítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások
olcsón eszközöltenek.
Szemüvegek beteg szemekhez or-
vosi recept nélkül kaphatók.

Szent Gellért ünnepe.

A főváros keresztény férfiai immár ötödször jöttek össze, a Gellért-hegy szentfokán álló első magyar keresztény tanítóink és családi nevelőink szobránál. Az idén, e hó 24-én este az eddigénél is nagyobb számmal sereglett össze Budapest közönsége a tündéri pompával kivilágított szobornál, hol Müller Lajos Jézus-társasági atya méltatta a nagy szent emlékének fontosságát s ki-domborítva nevelési munkájának fontosságát. Nekünk is a cselekvés terére kell lép-nünk a keresztény nevelés érdekében, ha azt akarjuk, hogy miénk legyen a jövő. Mit tegyünk hát, erre lelkes szövegének vége a következő programot adja:

Mintha csak ez apostol is itt a keresztel, az üdv jelével kezében azt kiáltaná: Keresztény férfiak! Mentsetek meg fiaitok lelkét!!

Mentsetek meg fiaitok lelkét a keresztény hitvallásos iskolák által!!!

Nem ok nélkül hangsúlyozom, hogy a ti fiaitok lelkét! Nem mintha a fiu lelke értékesebb volna, mint a leányé. Hisz minden lélekért ugyanazon isteni vér hullott s minden lélek ugyanazon örök életre hívott.

A fiaink sorsa azért sokkal aggasztóbb, mert míg leányaink legalább nagyrésztben zárdai iskolába járhatnak (buzgó katolikus, sőt szerzetesnői gondozásban s nevelésben részesülnek), hol vannak fővárosunkban a kath. fiúiskolák?! Elemi iskolánk egyetlen egy van csupán! Annyi, mint a semmi!

Míg a leány a gondos anyai felügyelet által s szelidebb természete folytán számtalan veszélytől megmenekszik, a fiuk csakhamar ki vannak dobva az élettenger öz-szes veszélyeinek! Katolikus elemi iskolákat a fővárosnak!!

Fővárosunk egy másik tátongó, égető sebe, hogy nincs az iparostanoncnak hit-oktatása. Ez is megvolna — de csak papíron! Ne csodáljuk, hogy a vörös szocializmus, a szociáldemokrácia mint kész zsák-mányra csap le rájuk.

Egy harmadik seb, hogy nincs a fővárosban katolikus férfi preparandia (tanítóképzőintézet). A zsidóknak van, nekünk nincs! Pedig a főváros különös szeretettel alkalmazza a tanítóságra, kik itt végeztek, idevalók, tekintet nélkül vallásukra. Talán ezért nevel annyi keresztényfiut zsidó tanító. Vajjon buzgó katolikus fogja-e nevelni őket?!

Negyedik égető sebünk, hogy édes-ke-vés, majd semmi se történik, hogy ifjuságunk az erkölcsrontó, vészhozó befolyásoktól megmenekedjék. A pesti fiu csoda ha aranyhalacska marad a pocsolójában!

Mentsük meg fiaink lelkét! Mentsünk meg családjainkat. Hasztalan neveljük jól leányainkat, ha számukra jó férjéről is nem gondoskodhatunk! Gondoskodjunk fiainkról!

De hogyan?! . . .
Érdeklődjünk az iskolaügy iránt. Né-zünk utána, hogyan, kik tanítják őket! Ott legyünk, valahányszor az iskolaügyről van szó, éppugy, mintha üdvösségünkről volna szó! Aki övéinek gondját nem viseli, rosszabb a pogánynál. Emeljünk szót, protesztáljunk, követeljünk. Támogassuk a Keresztény Tanítók Országos Egyesületét, mely ez ügyben önzetlen szeretettel vezérnek ajánl-

kozik. Iratkozzunk tagjai közé! Járassuk a „Keresztény Tanítót”, mely felnyitja szemünket s megtanít minket, hogy mit ér nekünk a hitvallásos iskola!

Te pedig, oh nagy Apostolunk, sz. Gellért püspök, nemzetünk nevelőatyja, ki nekünk a magyar ifjuság örök mintaképét, sz. Imre herceget nevelted, tekintsd le a magyar népre, melyért vért s életet áldoztál. Áldj meg minket azzal a keresztel, amelyre ime most emelt kezekkel meg-eskuszunk, hogy iskoláinkért mi is készek vagyunk mindent, még vért is áldozni.

Adja Isten, hogy jövő ilyenkor, majd ha megint itt találkozzunk, nyugodt öné-rzettel elmondhassuk, hogy iskoláinkért nemcsak lelkesedni, hanem tenni is tudunk. Isten adja!

Juricskay Dezső halála.

Az élesdi munkapárt gyásza.

Nagy gyásza van a megyei munkapártnak. Az élesdi pártelnök, a vármegye nemzeti munkapártjának egyik oszlopos tagja Juricskay Dezső tegnap délelőtt meghalt. Az elhunyt férfit meggyászolta nagy tiszteletben állott és általános szeretetnek örvendett. Annakidején tevékeny részt vett a párt megalakításában. Tevékenységét azonban már több mint egy éve nem érezhette a párt. Súlyos betegség ágybadöntötte, s szenvedéseitől most megváltotta a halál.

Az elmúlt év elején kezdődött betegsége és azóta a legnagyobb odaadással a legjelesebb orvosok kezelték állandóan. Hiába volt minden. Baja napról-napra súlyosodott, míg e hét elején, annyira volt, hogy a családot előkészítették a katasztrófára. Hétfőn elveszítette eszméletét és azóta egyáltalán nem tért magához. A kezelőorvosa mesterségesen táplálta négy napon keresztül.

Csütörtökön este már az agonia be-következtét várták. A nagybeteg ágyánál ott voltak testvéreinek Juricskay Zoltán, Juricskay Jolán, özv. Szunyogh Zoltánné és Juricskay Viden kívül még dr. Weisz Márton járási orvos és az ápoló. A nagybeteg feleségét, Beöthy Máriát férje betegsége annyira kimerítette, hogy most ő is ágyban fekvő beteg.

A haláleset tegnap délelőtt 11 órakor következett be. A gyászbeszéről azonnal értesítették a család tagjait és a rokonságot, akik tegnap estére érkeztek meg a halottas házhoz, ahol már csak a ravatalon láthaták viszont az elhunyt öreg urat.

A temetés holnap, vasárnap délután fél három órakor lesz Örvénden.

A halálesetről értesítették a kaszinót és munkapárt központi vezetőségét. Az elhunyt földbirtokos megyebizottsági tag is volt és betegsége előtt tevékeny részt vett a köz-ügyek intézéséből. A gyászbeszert alkalmából a megyeházán kitűzték a gyászlobogót.

Kenyeret a cigányoknak!

Ismét nagy a sirás-rivás.

*

A cigánykérdés még mindig temérdek gondot okoz a hatóságnak. Itt settenkedik a hátunk mögött ez a fekete had, szedi, bányssa a szemétdombokat. Mióta eltiltot-ták őket a szemét kiválogatásától és a válogatott szemetes dolgok értékesítésétől, azóta nincs nyugta tőlük a hatóságnak.

Deputációkat szerveznek, monstrefelvol-nulásokat rendeznek, polgármesterhez, rend-őrséghez járnak jogorvoslatért. A köztisztasággal és a közegészségüggyel áll harcban Fáraó népe, különösen most, hogy kolerás világ van.

Többször foglalkoztunk már ezzel a kérdéssel és kívánatosnak tartjuk, hogy minél előbb megoldják. A mostani idők egy-általán nem alkalmasok erre, de igen üd-vös átmeneti megoldást ajánlott tegnap a városi tanácsnak Kemény L. Ignác rendőr-alkapitány.

Hetvenhét rajkó sir a kenyér után.

Megirtuk, annak idején, hogy csak azokat a tárgyakat hozhatták be a cigányok a szemételepekről, amelyeket ők a saját költségükön karboloztak. Ez óvintézkedés volt, szigorúan végrehajtották, de nem sokáig. Ugyanis pár nappal ezelőtt ezt is betiltották.

Tehát most az a sok cigány — circa 147 ember — hozzá sem nyulhat sem a nyilvános szeméthez, sem a házihoz. Kép-zelhető, hogy milyen sötét tervek föznek dühös agyukban, szorítja őket a tél, nincs munkájuk és hetvenhét neveletlen rajkó sir a kenyér után.

Tegnap egy statisztikai kimutatást terjesztett elő a cigányi író, amelyből kitűnik, hogy nagy a nyomor a cigánysoron. Ha ez a hetvenhét gyerek elkezd lopni, cifra köz-biztonság lesz Nagyváradon. Hátha még a nagyja is munkába áll! . . .

Nem a kicsinyes aggodalom mondatja ezt velünk, de lehetetlen nem látni, hogy itt komoly veszedelem fenyegeti a társadalmat. Addig lázongnak, kérnek, addig bolygatják ezt a szeméttügyet, míg egyszerre azon vesszük észre, hogy rohamosan elszaporodtak a betörők, tolvajok, rablók.

Intézkedik a polgármester.

Belátta az állapot tarthatatlanságát Rim-ler Károly polgármester is. A cigányügyek eddigi kezelőjét, Kemény Ignácot felhívta javaslatától, amit az agilis rendőrkapitány már el is készített.

A javaslat legközelebb már a tanács elé kerül. Azonban — mint már fentebb jeleztük — ez csak időszakos megoldást céloz.

Eszerint megmaradna a tilalom a szeméttügyre vonatkozólag. De kárpótlásul minden arra rászorult cigánycsalád napi 3-3 kilogramm kenyeret kapna. A kenyéret 24 fillérért szereznék be. Hetvennégy család részesülne ebben a segélyben. Tehát

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumi-harisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitűnő kivitelben készíttetnek. Telefon 419

összesen 222 kg. kenyeret vennének naponta 53 kor. 28 fillér árban.

A főkapitány pártólólag terjesztette a tanácshoz Kemény Ignác javaslatát.

Ez némileg enyhítené a cigánynyomort, melyet azonban végre is egyszer csak el kell tüntetni.

A nagyváradai ügetőversenyek.

— Első nap. —

Tegnap délután 2 órakor kezdődött az ügetőverseny a nagyváradai versenypályán. A verseny kezdetén a bírói emelvény, a totalizátor körül, a fedett ülőhelyiségben alig lézengett néhány ember, de az országúton porzó autók és fogatok elárulták, hogy a sportkedvelő közönség nem marad el most sem a versenyekről. Nem túl nagyszámu, de előkelő közönség előtt folytak le a páratlan szép látványt nyújtó s izgalmas futamok.

Két óra már elmúlt, mikor az első csengetyűszóra kivált a versenytér közepén poroszkáló egyes és kettős fogatok közül három egyesfogatu, hogy a heatverseny első futamában összemérje erejét.

Ettől kezdve pezsgett, forrt az élet kün a gypen. Tarka dresszes, selyem szalagos urí köcsisok vetekedtek a pálmáért. A közönség pedig nézte, bírálta a versenyek közben ide-oda guruló fogatokat s találgatta az esélyeiket, de hogy mily lassan melegedett bele a totalizátornál való játszásba, mutatja az, hogy az első futamnál egyetlen egy fogadó sem volt. Később azonban már megélénkült a totó forgalma is.

A versenyek lefolyása a következő volt:
I. Iklódi-díj. 1600. m. 1. Klobusitzky G.: Sourine d'Avril (hajt. Folkmann). 2. Dombrádi ménés: Balaton (Orosz S.). 3. Kiss E.: Hedvig (hajt. Gőz). Győztes ló erős küzdelem után győnyörü versenyben nyer.

II. Bihar-Nagyvárad-díj. 4500 m. 1. Klobusitzky G.: Lessy-Kotal II. (hajt. tulajd.). 2. Kiss E.: Dunagyöngye—Bokmáker (hajt. tulajd.).

Tot: 4 : 8, 10 : 20.

Győztes pár előnyét folyton növelve könnyen nyer.

III. Iklódi díj. II. heatverseny. 1. Sourine d'Avril. 2. Balaton. 3. Hedvig.

Tot: 4 : 7, 10 : 18.

Az előbbi verseny megismétlődik, csak hogy most Sourine d'Avril könnyen nyer s a heatverseny két győzelmé az övé lett.

IV. Miniszteri díj. 1. Vecsey Zoltán Miss Gladys, Miss Jacopar (hajt. tulajd.). 2. Olasz E. Simi—Vigéc (hajt. Ladányi J.). 3. Kiss E. Cimbus—Cinthia. (hajt. tulajd.) Mig két induló.

Tot: 4 : 11, 10 : 29.

A győztes pár előnyét mindvégig megtartva könnyen nyer.

V. Budapesti díj. 1. Olasz E. Vigéc—Simi. (hajt. Nadányi.) 2. Vecsey Z. Huszár—Bleriot. 3. Kiss E. Cinthia—Cimbus.

Tot: 4 : 4, 10 : 12.

Győztes pár hátránnyal indul, remekül fut s végül könnyen győz.

VII. Bónékuti-díj. 1. Klobusitzky Sourine d'Avril (hajt. Folkmann). 2. Dombrádi mé-

nes Balaton, (hajt. Orosz). 3. Kiss E. Dunagyöngye, (hajt. Gó I.) Indult még Vecsey Pulija.

Tot: 4 : 5, 10 : 13.

Győztes izgalmas küzdelem után biztos nyerő.

A versenyteret alig egy pár női toilette tette színessé. Ott volt Henriquez altábornagyné, Olasz Elemérné, Kiss Ernóné stb. Az első napi verseny szép eredménye s győnyörü lefolyása Papp Imre titkár agilitásának s fáradhatatlan buzgalmanak köszönhető.

HIREK

Özv. br. Gerliczy Félixné emléke.

Ma egy éve, hogy a Biharmegyei és Nagyváradai Nőegylet nemeslelkű elnöknője, özv. báró Gerliczy Félixné visszadta lelkét Teremtőjének. A haláleset megrendítette Nagyvárad és Biharmegye egész társadalmát és őszinte fájdalommal siratták meg a jótékonyág igazi nagyszivü apostolát, aki életében annyi-annyi sok könnyet szarított fel...

Az évforduló alkalmából, mint már megírtuk, ma délelőtt 9 órakor ünnepélyes gyászistentisztelet lesz, amelyen az egyesület testületileg vesz részt.

Szeptember 30-án, a temetés évfordulója alkalmából az egyesület ünnepélyt rendez, hogy méltóképen adózzon báró Gerliczy Félixné emlékének. Szept. 30-án d. e. 9 órakor gyászistentisztelet lesz, fél tizenegy órakor pedig az Erzsébet leányárvaházban ünnepély lesz.

Erre vonatkozólag az egyesület elnöksége a következő meghívó közzétételére kérte fel lapunkat:

A biharmegyei és nagyváradai nőegylet elnöksége felkéri az egylet választmányi és rendes tagjait, hogy boldogemlékezteti elnöke özv. báró Gerliczy Félixné elhalálása évfordulója alkalmából annak családjára részéről rendelt gyászistentiszteleten, f. szeptember hó 27. napján d. e. 9 órakor az olaszii r. kath. plébánia-templomban megjelenni sziveskedjenek.

Ugyszintén kéri az egylet tagjainak megjelenését boldogult elnökeért f. szeptember 30-án d. e. 9 órakor szintén az olaszii r. kath. plébániai templomban megtartandó gyászmisére s annak utána d. e. fél 11 órakor az Erzsébet leányárvaházban rendezendő emlékünnepele.

KUTHY LAJOS SIRJA.

Azok közül, akik olyan nagy buzgósággal olvassák Kuthy Lajos Hazai rejtelmek e. művét, bizonyára nagyon kevesen tudják, hogy a hányattatott sorsu író a nagyváradai olaszii temetőben van eltemetve. Pedig a negyvenes évek ünnepelt írója itt nyugszik a mi olaszii temetőnkben, itt álmódja tovább

azokat a bájos históriákat, amelyeket elbeszéléseiben annyira vonzóan tudott megírni s így talán még álmában is a Nagy Hortobágyot látja s abban gyönyörködik. Vagy talán azokat a támadásokat felejtí most el, melyek annyira megkeserítették végső éveit? Mert Kuthynak ilyenben is volt része s annál inkább bántották őt ezek a támadások, mivel olyasmiektől kapta, amelyre őt a nyomoruság vitte.

A forradalom leverése után Kuthyra is szomorú napok következtek: anyagilag teljesen tönkrement. Műveit a cenzura rettenetes terrora s a magyar olvasó közönség közönye folytán nem értékesíthette. Hogy éhen ne haljon, a Bach-rendszer alatt hivatalt vállalt, Bach-huszár lett. Emiatt heves támadásokban volt része s éppen olyanoktól érték a támadások, akik a forradalom előtt legjobb barátai, bizalmas ismerősei voltak. Nő ismerőseitől is megvetésnek volt kitéve. Hajh, pedig ezek a nő ismerősök, beh sokszor törték magukat Kuthy egy-egy szellemes mondásáért s szíves mosolyáért! Most ezek is undorral fordultak el tőle.

Mindezek nagyon megkeserítették a nagy ember óráit s nem vidíthatta fel többé semmi, még a támadások megszünése sem. Azzal a fájdalmas tudattal távozott el ettől a világtól, hogy a magyar közönség nem méltányolta kellőleg, háládatlan volt vele szemben. Itt halt meg Váradon, itt is temették el az olaszii temetőben. S azok az emberek, akik koporsójának a sirvermet ásták nem is sejtették, hogy abba egy letűnt nagyság holtteste kerül.

S a mai nemzedék hiába zarándokolna el bünbánnal sirjához, nincs már ez sehol: behorpadt, egyenlővé lett a földdel. Csak régi, nagyon régi emberek tudnák megmondani, hogy itt fekszik az egykor ünnepelt író: Kuthy Lajos.

A mai kor „óriásai“ közül vajjon hányat fog juttatni még maga ez a század Kuthy Lajos sorsára?

* **Vidéki előfizetőink figyelmébe!** Lapunk tegnapi számával mellékeltén postautalványt küldöttünk szét vidéki előfizetőinknek. Kérjük t. előfizetőinket, hogy előfizetési díjaikat sziveskedjenek hozzánk beküldeni az utalvány felhasználásával.

* **Rendkívüli városi közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága ma, szombaton, szeptember 27-én délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelyen a honvéd tüzérlaktanya építési munkálatainak kiadása felett döntenek.

* **Az új táblaelnök hivatalba lépése.** Szentkereszt Zsigmond báró, v. b. t. t., az itélőtábla nyug. elnöke tudvalevőleg f. hó 28-án bucsuzik a kir. tábla tisztviselőitől. Hivatalától azonban f. hó 30-án, kedden válik meg. Az új táblaelnök, Gajzágó Béla dr. hivatalát minden valószínűség szerint október első napjaiban foglalja el.

Nyári amerikai cipők a legszebbek

REINNÁL Rákóczi-ut.

Telefon 10-74.

*** Esperesi kerületi gyűlés.** Szeptember hó 25-én, csütörtökön, tartotta a gyulai esperesi kerület őszi gyűlését Békésen, melyen az anyakerület meghívására az ujonnan alakult orosházi kerület tagjai is megjelentek. Örvedetes esemény az egyházmegye történetében a gyulai kerületnek oly mérvű fejlődése, hogy annak kettéosztása szükségessé vált. E történelmi esemény méltatása után a szokott egyházi és iskolai ügyek megbeszélése következett, melynek keretében *Follmann Géza* b.-csabai káplán tartott előadást „Az ószövetségi biblia az iskolai oktatásban” címmel. Majd a kerület táviratban üdvözölte dr. *Némethy Gyula* tb. kanonok, papnöveldei dékánt legujabb kitüntetésé alkalmából, mint aki a kerület némely tagjainak jóemlékü kartársa, legnagyobb részének pedig nagyérdemű professzora volt. Délben a házigazdának, *Barabás György* plebánosnak voltak szívesen látott vendégei az egybegyűlt paptestvérek.

*** A honvédtüzérlaktanya épitéséhez.** A m. kir. szegedi II. honvédkerületi parancsnok a tüzérlaktanya részletes épitési terveinek megküldését kéri Nagyvárad városától. Egyben tudatja, hogy az épitkezésnél felmerülő fontosabb kérdések tárgyalásához, valamint az egység szerint megterítendő épitmények leszámítolási adatainak figyelemmel kísérésére *Czigler Arnold* mérnökkari századost, a kerület épitési osztályának főnökét rendelte ki. Kéri, hogy a munkálatok megkezdésének idejét a város tudassa a kerülettel, amikor is a kiküldött Nagyváradra érkezik.

*** Pápa Őszentsége kitüntetése egy kántornak.** *Dobay Sándor* a békésabai róm. katolikus egyház kiváló és érpemekben gazdag kántora, aki csak a napokban ünnepelte buzgó működésének ötven éves fordulóját, szép kitüntetésben részesült. Ugyanis X. Pius pápa Őszentsége a Pro ecclesia Pontifice érdemrenddel tüntette ki. A derék férfiú méltán kiérdemelte a szép kitüntetést, mert egy félszázadon át buzgón szolgált az egyházat ebben a nagy hitközségben kifogástalan odaadással és hosszú szolgálata alatt kiváló érdemeket szerzett a magyarosítás terén is.

*** Markovits Manó bucsuja.** A csanádmezei főispánná kinevezett *Markovits Manó* margitai főszolgabíró ma, szombaton bucsuzik el a járás tisztikarától és községétől. Ebből az alkalomból nagyszabású bankettet rendeznek Markovits tiszteletére, melyen *Miskolczy Ferenc* főispán, *Fráter Barnabás* alispán és a vármegye tisztikarának nagy része is jelen lesz. A bankettet megelőzőleg a vármegye és a járás tisztikara testületileg bucsuzik el a távozó főszolgabírótól.

*** Személyzetiek az egyházmegyéből.** *Bogdánffy Géza* ujjirazi plebános, huzamosabb betegsége miatt nyugdíjazását kérte. Az így megüresedő ujjirazi plébániára, a kegyur-káptalan bemutatása alapján gróf *Széchenyi Miklós* v. b. t. t., megyéspüspök *Dérczy István* gádorosi plebánost nevezte ki. — A gádorosi plébánia ellátását *Nyiri István* rézbányai lelkészre; a rézbányai plébánia ideiglenes ellátását pedig *Dávid Kornél* vaskóhi plebánosra bizta a megyéspüspök.

*** Uj bakteriológiai intézet.** A belügyminiszter tegnap körrendeletileg tudatta Biharvármegye alispánjával, hogy a vármegye területén előforduló kolera, vagy kolera-gyanus esetek megállapítása végett az ürülékeket nem Budapestre, hanem Kolozsvárra kell küldeni. A budapesti állomás ugyanis annyira igénybe van véve a vizsgálatokkal, hogy az eredményről nem képes gyors jelentést adni, ami a veszedelem terjedését igen könnyen előmozdítja. Ezért a miniszter az ország területén több bakteriológiai intézetet létesített. Biharvármegye szomszédságában két ilyen állomás is van és pedig Gyulán és Kolozsvárott. A miniszter Biharvármegye területét a bakteriológiai vizsgálatok tekintetében Kolozsvárhoz osztotta be és így az összes megvizsgálendő tárgyak oda küldendők. *Fráter Barnabás* alispán tegnap rendeletileg tudatta a főszolgabírót a miniszter intézkedéséről.

*** A kongresszus gyorsirója.** A polgármesterek kongresszusára külön gyorsirót szerződtek dr. *Hodesi Márton* személyében, aki az összes beszédeket le fogja sztenografálni. Ezért a fásasztó munkáért 300 koronát kap.

*** A külvárosi népkönyvtár megnyitása.** Folyó hó 28-án nyílik meg a külvárosi népkönyvtár (Vitéz-utcai állami iskola) s minden vasárnap délelőtt fél 11—fél 1-ig vehetnek ki az olvasók könyveket. A könyvtár használata teljesen díjmentes s minden tisztességes felnött ember kaphat belőle kölcsönkönyvet.

*** Elgázolt öregasszony.** Tegnap zajlott le a nagyvásár utolsó napja Élesden. A nagy forgalomban az élesdi faipar részvénytársaság egyik kocsija elgázolta *Zendre Jánosnét*, egy 60 éves öregasszonyt. *Zendré* né a kerek alá került, melyek mindkét lábát eltörték. Súlyos sérülésével beszállították a kórházba. A kocsis ellen pedig megindították az eljárást.

*** Csudabogár.** Sürgős beadványt intézett jó *Pásztor István* berettyóújfalvi idegen ur ember a polgármesterhez. Azt ajánlja a polgármesternek, hogy terjessze indítványát a polgármesterek kongresszusa elé. Indítványozza, hogy állítsanak fel minden városban egy „mozgó, ingyenes, személy-ismeretterjesztő fénykép-műcsarnokot, amelyben az orvosok, ügyvédek, képviselők mellett ott lógnának a rovott multu egyének hű fényképei is”. . . . Hogy tetszik ezt képzelné kedves *Pásztor* uram? . . . Ugyancsak indítványozza az „areképes cselédelhelyező intézet” felállítását, ahol a nagyságák arekép után válogathatnának a pesztonkák között. Ez a bácsi, aki a *Herpályon* lakik, fursán fogja fel a kongresszus célját. A fényképész ipart akarja fellendíteni e szomorú hazában a cselédek és rovottmultu egyének lefényképezésével. És erre a kongresszust akarta felhasználni. Ennye-ennye, hát ilyen praktikus ól hogy nem jutott eszébe a nagyságos polgármester uraknak! . . .

*** Betörés.** Csütörtökön éjjel *Cseh Zsigmond* Sztaroveszky-utcai hentesüzletébe ismeretlen tettesek betörték. A vasredőnyt állkulesal felnyitották, a belső üvegajtót pedig felfeszítették. Az asztalfiókból körülbelül 60 korona készpénzt loptak el a tettesek. A betörést tegnap reggel 6 órakor vette észre *Cseh Zsigmondné*, amikor az üzletét felnyitotta.

*** Tilos a dinnyeárulás.** Dr. *Mayer László* tiszti főorvos előterjesztésére *Gerő Armin* főkapitány a mai napon betiltotta a dinnyeárulást a helyi piacon.

*** Turányi Alajos afférje.** Tavaly még a Szigligeti-színház tagja volt *Turányi Alajos*, akit kedvelt a váradi publikum, mint igen szimpatikus szerelmes színészt. Most a szegedi társulathoz szerződött s alig van ott egy hete, már afférje támadt egy kávéházban. Hölgytársasággal ült s a szomszéd asztalnál *Horváth Miklós* nevű tanár hangosan valami viccet mondott, amit *Turányi* magára vett. Indulatosan kifakadt s átkiáltott a tanárhoz.

— Micsoda zsidó tempó ez! Kikérem magamnak az ilyen viselkedést! Majd megtanítom én magukat!

A kínos affért megírta az egyik lap, mire *Turányi* egy nyilatkozatban megismételte a sértéseket. Erre a tanár provokálta és becsületsértésért pert indított ellene. Az affér kínos feltűnést keltett a városban.

*** A községi és körorvosok nyugdíja.** A belügyminiszter körrendeletileg tudatta Biharvármegye törvényhatóságával, hogy a községi és körorvosok nyugdíjintézetét ez évi november hó 1-én életbe fogja léptetni. Ebből az alkalomból felhívja a vármegyét a miniszter, hogy a megfelelő szabályrendeletet készítse el és hozzá minél előbb terjessze fel. A miniszter különösen kiemeli, hogy a törvény az orvosok nyugdíjazását a törvényhatóságra ruhazza. Figyelmezteti azért a miniszter a vármegyét, hogy tekintettel a nagy orvos hiányra, különösen a hivatalból történő nyugdíjazásoknál a föltételek lelkiismeretes mérlegelése mellett hozzák meg a nyugdíjazást, vagy végkielégítést kimondó határozatukat. *Sándor János* belügyminiszter nagy szeretettel kezeli a községi és körorvosok nyugdíjügyét ami kitűnik, a rendelet következő záró szavaiból.

„Elvárom a törvényhatóság buzgalmtól és ügyszeretettől, hogy ennek az új intézménynek — amely a közérdekű nehéz hivatást teljesítő községi és körorvosi kar régi jogos igényét elégíti ki — életbeléptetését és üdvös működését gyors, pontos és szakszerű közreműködésével állandóan támogatni fogja.”

*** Jóváhagyott alapító oklevél.** A kereskedelmi miniszter értesítette Nagyvárad városát, hogy a *Moskovits Adolf* és neje által ipari szakiskola növendékek részére tett ösztöndíj alapítvány alapító oklevélét jóváhagyási záradékkal ellátta. Az ösztöndíjat a nagyváradi ipari szakiskola növendékei kapják.

*** Szünet az ipariskolában.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur rendeletéből kifolyólag f. hó 26., 27. és 28-án többszörös rajzértekezést tartatik városunkban Bihar- és Békésvármegyék ipariskolai rajztanítóinak részvételével. E rajzértekezleten résztvesznek a nagyváradi ipariskola rajztanítói is, mire való tekintettel értesitem a tanoncirtó mester urakat, hogy az ipariskolai rajzelőadások f. hó 28-án vasárnap nem fognak megtartatni. *Szűts* Izsó, iparisk. igazgató.

*** A Solymossi-kiállítás** kimagasló érdekessége tegnap óta *Kádár Béla* új és sikerültebb kollekciója. A fiatal festő külföldön kiállított legfrissebb alkotásait küldte Nagyváradra. Ezekből az új freskó-tanulmányokból ismerhetjük meg igazán *Kádár Béla* formalkotó készségét, alapos tudását és nagy invencióját. A rendkívül gazdag kiállítás a jövő hét elején zárul be s még csak pár napig láthatók az értékes műalkotások. A kiállítás iránt szinte páratlan érdeklődésről tanuskodik, hogy eddig több mint ötven darab képet vásároltak meg. Tegnapelőtt a polgári leányiskola növendékei tekintették meg a kiállítást s felhívjuk a rajztanárok figyelmét

arra a nagy kedvezményre, hogy a kiállítás rendezője minimális díjért mutatja be az iskolák ifjúságának a kiváló művészi alkotásokat. Ajánljuk a tárlat megtekintését műértő közönségünk figyelmébe.

* **Megszűnt postahivatal.** A postaigazgatóság ezúton is tudatja, hogy a Püspök-fürdőben május 16-án életbelépett postahivatalt szeptember 30-án megszünteti. A fürdőbe címzett postai küldemények kézbesítését szeptember 30-tól a váradszöllősi postahivatal fogja ellátni.

* **Varjas Antal ünneplése.** A Vigadó mozgó színház minden előadásán zsúfolt nézőtér, szép közönség előtt lép fel **Varjas Antal**, a népszerű művész. Az ő utólrérhetlen karrikaturái, utáztatái nagy-szerű hegedűjátéka és énekkiséréte mellett óriási hatást keltenek, a vendégművészt zajos ovációkkal ünneplik nap mint nap. A mozgó műsor is elsőrangú, új. Hatalmas slágerdráma, több kacagtató életkép és gyönyörű természeti felvétel látható. Az előadások szombat és vasárnap délután 3 órakor kezdődnek.

x **A KISPIPA-vendéglőben** ma, szombaton nagy disznótör és hurka-estély.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.
Telefon 1076. Telefon 1076.

x **Vörösbör!** Nyáron a legkellemesebb ital! Literje 96 fillér. — Csodaszép mézédés csemegezőllő; kitűnő pecsénye és pezsgőborok; kőbányai malata és szalon sörök, **MERTZ NANDOR** csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon: 448. sz.

x **A városligeti kútháznál,** közvetlen az alagút mellett egy modern, télen is lakható három szobás szöllő-lakás a hozzártartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó, vagy előnyös feltételek mellett a ház örök áron eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Váradi Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó építelmunkát a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelennek.

x **Ujhelyi Róza** nőikalap üzletét Rimanóczy-utca (Kölcsváry házba) Royal kávéházzal szembe helyezte át, hol eredeti párisi modellekből állandó választék áll a hölgyközönség rendelkezésére, mit olcsóbb boltbér mellett rendkívül jutányosan árusít.

x **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük a n. b. rendelőinket, hogy Hatvany és Szentmiklóssy szücsök beltagja, Hatvany hosszabb külföldi tanulmányutról haza érkezett. Szíves pártfogást kérünk Hatvany és Szentmiklóssy szücsök, Nagy Sándor-utca 1.

FLEGMAN

női divat terme

kiváló szabásu

angol kosztümöt és francia

ruhát mérsékelt árakban

készít.

x **Színházba menet** találja a vásárló közönség az Aszódi-féle cukorka és csokoládé-bombon üzleteit. Tisztelettel értesítem egy a nagyváradi, mint a vidéki ellite közönséget, hogy ő felsége Vilmos német császár legkedveltebb cukorkáit Hildebrand ud. szállító Berlinből kizárólag, csakis nekem szállítja, és így a cukorka szakértő közönség most már különbséget fog tudni tenni cukorka között. Cukorkáim frissek és élvezhetőek, valamint olcsó árban számítom. A közönség figyelmébe ajánlom Kossuth-utcai főüzletemet hol reggeltől estig a 8-féle zamatu pörkölt kávék frissen és melegen a közönség rendelkezésére áll, elkülönített kávé-pörköldémben. Vigyázatot kérek — Rákóczy-uti fióküzletem a Csokoládé király mivel csak kizárólag cukorkákat árusít, így vasárnap egész nap nyitva van a közönség kényelmére. Kugler Gerbaud cukorkák és cukrászsütemények budapesti árakkal üzletemben kaphatók. Telefon rendeléseket kérek 635-, 610-, 10-16. A legcsekélyebb mennyiséget is azonnal gyorsküldővel haza szállítom.

x **Kis pipa vendéglő** Szt János-utca 5. sz. Helybeliek és vidékiek találkozó helye. **Társas vacsorák és összejövetelek részére külön helyiségek. Kitűnő italok, jó magvar könyha.** Abonensek elfogadtatnak. Szíves pártfogást kér **Szujker Tamás** vendéglős.

* **Kossuth-utca 12. sz. ház** emeletén háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Szöllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Hazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a **Mille Juliette** fűző-teremnél Nagyvárad Színház-u. 4. Emke mellett. **Készít:** legújabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. **Allandó nagy raktár fűzővédőkben.** Telefonszám 827.

x **Szabadkai női tambura zenekar a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban hangverseny az országos hírnévként örvendő szabadkai női tambura zenekar **Kurina Mátyás** karmester vezetésével alatt egy elsőrangú erőkből összeállított tambura és énekkar, naponta változatos műsorral, a társulat magán és ének számokkal működik közre, a társulat tagjai, **Szatmári Lilike, Balogh Mariska, Péchi Margi, Szücs Annuska és Vég Micika** énekesnők. Köz-dete este 8 órakor, szabad bemenet. Szíves pártfogást kér **Kurina Mátyás** karmester.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyógyító gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán,** passagó-kapu mellett.

x **Anyám, Édes Anyam!** Ide figyeljen azt mondta a tanító bácsi, hogy a legtöbb fiú és leány az iskolatáskákat, tolltartót és könyvszíjat a **Párizsi Bazárban** vásárolja, a Sas-palotában a **Szent László téren.** Menjünk mi és oda, legalább gyönyörködöm a sok szép játék is ajándéktárgyakban.

Szülők figyelmébe!

Legjobb gyermek cipők
teljes fiú kelegyek legolcsóbban

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

x **Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t. helybeni fiókja** automobilonban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben **Szilágyi Dezső-utca 6. szám** alatti (telefon 13-21.) telepen nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages **Körház-utca 6. szám** alatt (telefon 13-52.) van, hol egy helyi, mint az átutazó automobilon a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

x **Iskola idényre** torna cipők 2 koronától kezdve. Gyermek cipők 20—25 számig 2 korona, 26—28 számig 4 korona, 29—34 számig 5 korona. Fiu boksz cipő 35—39 számig 7 korona, női chevrou vagy boksz cipő 7 korona, férfi chevrou vagy boksz cipő 8 korona. Finom női parti félcipők 5 korona, divatos férfi kalapok 3 koronától kezdve **Feketé-nél,** Szent-János-utca, Kispipa mellett.

* **A kocsitartó** közönség szíves figyelmét felhívjuk **ÜVEGES JÁNOS** kerékgyártó munkáira **Báthory-u. 9 sz. Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelennek.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungaria cipőgyár r.t.

FIGYELEM! Óriási választékot iskola szerekben csak **Klein Vilmos és Társa** cégnél találhatunk u. m. író és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszíjak 30 fillértől, továbbá fiú és leány intézetbeli fehérneműk, iskolai lüster és cloth kötények, gyermek esőernyők, fiú sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemű kézimunka anyagok. Csodálatos vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 2-50 filléért, 3000 elsőrendű férfi ing 2 koronától, gal-lérok 20 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhetünk be, Rákóczy-ut 18.

x **Tekintettel a rossz pénzviszonyokra** leszállítottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzi himzés 24 fillértől. 1 m. csipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztyű 30 fillértől kapható **Ungerleider Salamon-nál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **FELHÍVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a **most megnyitott Róoz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

Legszebb és legolcsóbb
zománctáblák

Diósy Sománál

Telefon 839.

Telefon 839.

x **Érdekében áll**, hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* urinói- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak, modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **Őssi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpaddal nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Egy jó házból való fiatalulóul felvétetik fizetéssel Tátray Gusztáv kézimunka üzletében Rákóczi-ut 4.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szombat: Cigányprimás. (Megnyitó előadás. Operette.)
Vasárnap délután: Theodor és Társa; este: Éva. (Diszoldadás.)
Hétfő: Hajduk hadnagya. (Operette.)

Megnyitó előadás a Szigligeti Színházban. Hosszu idő után, ma este nyílnak meg újra a Szigligeti Színház kapui a nagyközönség számára, amely méltán érdeklődéssel tekint az idei szezon elé, mert hiszen a mai napon megnyíló idényt Erdélyi Miklós színházigazgató alaposan felrészített, erőteljes, szinte új társulattal kezdi meg, úgy, hogy az idény elejének legnagyobb részét az új tagok bemutatkozásának érdekessége fogja lefoglalni. A megnyitó előadás alkalmából, elmúlt szezon egyik pompás sláger-operetteje: a Cigányprimás kerül ma este színre, amelynek Sári szerepében a társulat operette-ensemléjének egyik új és érdekes tagja, Kállay Jolán mutatkozik be, aki ezt a szerepet legjobb alakításai közé számíthatja. Mellette a társulat régi tagjai közül viszont fogja látni a publikum Leöveyt, Tompát, Medgyaszait és a többieket mind, akik már a premiere óta többször sikerre segítettek ezt a nálunk közkedvelté vált operettet.

A bérlők figyelmébe. A színház igazgatósága közli a t. bérelni szándékozók-
kal, hogy A. és B. béreltben körszékek, kis-béreltben pedig körszékek, támlásszékek és páholyok bérelhetők.

EGYESÜLETEK

Jogászygyűlés Temesvárott. Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület, az Országos Ügyvédszövetség és a Magyar Jogászegylet 1913. évi október hó 4. és 5-én tartják közgyűléseiket Temesvárott. Ugyanezen alkalommal a Temesvári Ügyvédjelöltek Egyesülete meghívja Magyarország összes ügyvédjelöltjeit, részint azért, hogy a kongresszuson elhangzó magas színvonalú előadások közvetlen hallgatói legyenek, másrészt pedig azért, hogy a Temesvári Ügyvédjelöltek Egyesülete által rendezendő ügyvédjelölti nagygyűlésen minden magyar ügyvédjelöltet érdeklő nagyfontosságú kérdések beható tárgyalás és határozathozatal tárgyát képezhessék. A kongresszuson résztvenni szándékozók dr. Láng Béla temesvári ügyvédnél jelentkezhetnek levélileg is.

IRODALOM

„A Mi Lapunk” Dolgozó Nők Lapja, felelős szerkesztő özv. Báthory Nándorné. A jeles folyóirat szept. 21-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Dr. Csernoch János. — Varga Vendelné története. (Regény.) Özv. Báthory Nándorné. — D'Arc Johanna. — Vidám sorok. — Testvér mit szólsz hozzá? Dr. Vass József. — Két házasság. Franciából: *Krisztinkovich Krene-dich* Erzsébet. — Fiam lakodalma. Irta: *Benedek Elek*. — Egyesületi élet. — Amit tudni kell. — Szerkesztői üzenetek.

TANÜGY

Tanítók Fürdője R. T. megalakulása.

A hazai tanítószág olcsó árszabásu, társadalmi gyógyfürdője, üdülő és nyaraló helye szervezése érdekében előbb indított, s úgy a tanítószág, mint általában a nagy közönség részéről a legmelegebb pártfogásban részesített mozgalom, mint illetékes helyről értesülünk, igen szép eredménnyel, befejezés előtt áll, amennyiben az ezen intézményt létesítő: Tanítók Fürdője Részvény Társaság ez évi december hó 27-én, minden kétséget kizárólag megalakul.

Biztosítják ezen sikert egyrésztől az eddigi részvényjegyzések tekintélyes létszámá, másfelől, a megvételre és további kiépítésre kijelölt székelyudvarhelyi Szejke Fürdő eladó tulajdonosaival létrejött azon megegyezés, hogy a fürdő vételáráig esetleg még fennmaradó részvényeket eladók le fogják jegyezni és hogy jogot adnak továbbá a 45 holdnyi fürdői területből, örök áron eladandó 100—200 négyszögöles villatellekre való parcellázásra. A 26 koronába kerülő és 2 koronás havi részletekben is, Udvarhelymegyei Takarékpénztárba Székelyudvarhely fizetendő részvényekből még jegyezhet, nemkülönben a villatellekből is

foglalhat bárki, tetszése szerinti mennyiséget Gyerkes Mihály igazgató tanítónál Székelyudvarhely, levő aláírási iven.

Ajánljuk ezen értékes, társadalmi mozgalmat, mely követendő példaadás a többi fürdőink fejlesztésére is, úgy a hazai ösztanítószágnak, mint a más foglalkozásu körben dolgozó nagyközönség minden egyes tagjának, testületeknek, helyi alakulatoknak meleg pártfogásába, mielőbb megnyilvánuló élénk támogatásába.

Az ipariskolai tanítók

értekezletének megnyitása.

Tegnap — pénteken — délelőtt vette kezdetét a Békés- és Biharmegyében működő ipariskolai tanítók módszeres rajzértékezlete a vele kapcsolatos kiállítással. Az értekezlet megnyitását a vallás- és közoktatásügyi minisztérium részéről *Förster László* iparoktatási felügyelő vett részt. Az értekezletet *Szűts Izsó* e két vármegye ipariskoláinak szakfelügyelője vezeti. A kiállításon bemutatott rajzok dícséretre méltó eseményt mutatnak fel. Különösen kiemelendő a *nagyszalontai, az orosházai, és a csabai* ipariskolák tanulóinak rajzai. A többi iskolák is feltűnő haladást mutatnak. *Seres László* nagyszalontai, *Sztankó Géza* körösladányi és *Császár J.* diószegi iparisk. tanítók az iparértékezleten bemutatták a rajztanmenetüket és módszerüket is.

Szűts Izsó e két vármegye ipariskoláinak rajzairól s rajzoktatásairól mondott szakszerű birálatot és utasítást a jövőben követendő eljáráshoz. Ezen értekezlet által sokat nyer Bihar- és Békés vármegye iparoktatása, mert e jelenlevő tanerők látva egymás munkáit, fokozódott ambícióval látnak a dolghoz, hogy az iparosifjakat — a jövő mestereit megtanítsák beszélni — a rajz útján.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

20 koronáért heti 2 korona kamat.

Özv. *Marton Lajosné*, bárándi lakos könnyen akart meggazdagodni. Felvett a bankból vagy 470 koronát és ezt az összeget apródonként, 20—40 koronájával kölcsön adta a falubelieknek. Különösen az asszonyok fordultak hozzá igen sokan. A kölcsönösszegért 20 koronánként heti 2 korona kamatot szedett, ami nem kevesebb, mint 520 percentnek felel meg. Érdekes, hogy a legesekélyebb összegről is váltót követelt. Ez okozta vesztét, mert végül is a váltóperek folyamán kiderült a merész uzsora.

A tegnapi tárgyaláson 16 falusi asszony vallott ellene. Enyhítő körülmény volt, hogy a szegény, megszorult emberek sokszor maguk ajánlották fel a horribilis kamatot, csak hogy egy kis pénzhez jussanak.

A bíróság egy havi fogházra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte az uzsorás asszonyt.

Vigdorovicsék felmentése jogerős. Emlékeztet még a gyujtogatással vádolt várasfenesi favállalkozók, a *Vigdor-*

i és
fiókja
amint
ségleti
alatti
art. A
Kör-
van,
oblik
nyuttal
szerez-

2. ko-
számig
29—34
35—39
sz cipő
8 ko-
na, di-
eketé-

gyelmét
munkáira
ghívásra

ntca 31
d) jutá-
megtud-
a. Hun

skola sz
gnél ta-
ska 36
és leány
th köte-
fillértől
iskola
Csődből
ne 2-50
tól, gal-
0 fillér-
són csak
18.
énzvi-
t. 3 pá-
n kötöt-
gyermek
a kendő
öl. 1 m-
ü 30 fill-
amon-

vics testvérek bűnügye, akiket az esküdtségi bíróság a másodszori tárgyalás alkalmával felmentett a gyújtogatás vádjáról. A királyi ügyész az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentett be. Mint budapesti tudósítónk jelenti, a koronaügyész a semmiségi panaszt visszavonta s így most már az ítélet jogerős.

TÁVIRÁTOK

Péter király látogatásai.

Belgrád, szept. 26.

Péter szerb király a tél elején meglátogatja Bukarestben Károly román királyt. Ha Péter király egészségi állapota megengedi, akkor megvalósítja a Bécsben és Berlinben tervezett látogatásait is.

Elégtétel

Prohászka püspöknek.

Budapest, szept. 26.

A Pázmány-egyesület választmányának elnökét, Prohászka püspököt a legutóbbi ért. támadás alkalmából tegnapi választmányi gyűlésén bizalmáról és ragaszkodásáról biztosította és megbotránkozását fejezte ki az igaztalan támadások miatt.

Az omnibusz-katasztrófa.

Budapest, szept. 26.

A budapesti vasuti katasztrófa negyedik áldozata Minnie né is meghalt.

Albániát okkupálják.

Belgrád, szept. 26.

A hármasszoros entente hozzájárult Szerbia azon javaslatához, hogy Albániát ideiglenesen okkupálják.

Terjed a kolera.

Budapest, szept. 26.

(Saját tud.) Ma délben jelent meg a belügyminiszter jelentése, amely szerint összesen 57 újabb koleramegbetegedés fordult elő. Tehát éppen nincs szünet a kolera. Legtöbb kolerabeteg Bereg megyében van.

Miskolc, szept. 26.

(Saját tud.) Sajóháza községben egy 13 éves gyermek kolerában megbetegedett.

Temesvár, szept. 26.

(Saját tud.) Deliblat községben újabb koleramegbetegedés fordult elő. A betegeket kívül barakkokban helyezik el.

Vesztett farkas-csorda.

Lemberg, szept. 26.

A Kárpátokban egész csorda vesztett farkas garázdolódik. A farkascsorda ellen hajtóvadászatot indítottak.

Ujabb kolera Budapesten.

Budapest, szept. 26.

(Saját tud.) A Váci-úton egy 46 éves asszony összeesett. Beszállították a Szent Gellért kórházba és megállapítást nyert, hogy az asszony koleras.

Letartóztatott kereskedő.

Budapest, szept. 26.

Schiller Jakabot, a Magyar Lowre című és a Rákóczi-úton levő hatalmas üzlet tulajdonosát letartóztatták. A milliós vagyonnal operáló kereskedő június 30-án esődöt jelentett be maga ellen és kiderült a letartóztatásnál, hogy egy negyed millió koronával károsította meg csalárd uton a hitelezőit.

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA

H. L. Ugy a tárca, mint a másik költemény tárcarovatban jönni fognak.

Sz. P. A vezércikk jövő hét valamelyik napján jönni fog.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	10.89
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.68
Októberi rozs	— — —	8.30
Áprilisi rozs (1914)	— — —	8.99
Októberi zab	— — —	7.82
Áprilisi zab (1914)	— — —	8.06
Tengeri 1914 májusra	— — —	6.99

Budapesti értéklövésde.

Magyar hitelrészvény	—	824.—
Osztrák hitelrészvény	—	624.—
4%-os koronajáradék	—	81.20
Osztr. magy. államv.	—	693.75

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A jó bornak nem kell czéger

mondják még ma is a régi öreg! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult utjonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termései borai, előzékeny kiszolgálás, szolid polgári árak. Abonensek naponta felvételnek.

Ha nincs meglegedve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel DARABONT GY. és TARSÁ uriszabó céget Szilágyi Dezső u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi őt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmas és gyors ruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetelek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Tüzijáték kiállítás

ö. Kádár János-né

elsőrangú fűszer- és csemege kereskedésében.

a legelsőbb rangú különlegességek előnyös bevásárlási forrása.

Kugler H. Gerbaud főraktára.

Telefon 85. sz.

Telefon 85. sz.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

21214/1913 szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. fokú iparhatóság Nagyvárad város tanácsának 14272/1913 számú rendelete folytán közli, hogy a m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 6900/1913 eln. számú rendeletével a m. kir. kereskedelemügyi miniszter urral egyetértőleg az 1913 évi XX. t. cz. 1913 évi július hó 3-án léptette életbe. Az 1913 évi XX. t. cz. értelmében az «Országos gazdasági munkáspénztár» nevet viseli, s baleset esetére ezen pénztárnál biztosítandók a szerződött gazdasági cselédek még azon esetben is, ha a gazdaság részére ipari munkát végeznek és a gazdaságokban alkalmazott szegődmenyes iparosok, amennyiben ipari munkát az illető gazdaságon kívül másnak keresetszerűleg nem teljesítenek. — A gazdasági gépmunkásokat az 1913 évi XX. t. cz. úgy betegség mint baleset esetére való biztosítási kötelezettség tekintetében kiveszi az 1907. évi XIX. t. cz. hatálya alól, amennyiben ezen gépmunkásokat baleset esetére nem a kereskedési munkásbiztosító pénztárnál, hanem az Országos munkásbiztosító pénztárnál kell biztosítani, betegség esetében való segélyezésükre nézve pedig az 1898. II. t. cz. 33. illetve az 1899. XIII. t. cz. 18 §-ának rendelkezései érintetlenül maradnak még az esetben is, ha a gép tulajdonosa géppel nem a saját gazdaságában, hanem mint vállalkozó másnak gazdaságában végeztet munkát. Kivételt csak a vizsgázott gépkezelő (vizsgázott gépész) képez, aki ezenfelül is az 1907. évi XIX. t. cz. értelmében a kereskedési munkásbiztosító pénztárnál lesz úgy betegség mint baleset esetére biztosítandó.

Nagyvárad, 1913 augusztus 29.

Gerő,
r. főkapitány.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszert, pipereszappant, kozmetikai, arc- és kézpolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kozmetikába vágó cikkeit a legjobbjól a legjobbakat olesóbban a legolesóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent «Illatszert és háztartási értesítő» melyet ingyen és bérmentve küld: «HEZ» illatszert és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben B.-pest, VIII., Köfáragó-u. 7. sz.

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezete.

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

A Katholikus Népszövetség jogvédő irodája.

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Kör könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban, körülírt határok közt segíteni.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Kör könyvtári helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltnak.

A Katholikus Népszövetség biztosító osztálya.

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy eléérés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházasítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

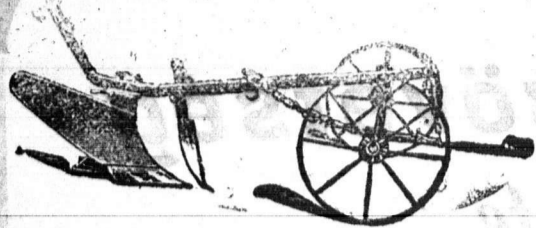
tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen.

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat,** végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály (Kath. Kör épülete) szolgálnak.

Ekék, vasboronák őszi szántásra

előnyös árban, készpénzfizetés mellett a GITYE-gyárban kaphatók. Terménytisztító rosta aratási idényre gyári árban. Borprések, szőlőszuók már most megrendelhetők jutányos árban présfelünyomóval, ezek mind készpénzfizetés esetén olcsó árban. Minden darab szavatossággal.

Gitye Demeter Fia gépgyára Nváradon. Templom-tér

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.
Nagyvárad **fióktelep: Szőlős-u. 16.**
Telefonszám 11-38. Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szak-szerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.** Meghívást az ország bármely részéből elfogad

10.000 pár harisnya kerül eladásra!

alábbi olcsó árak mellett.
3 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olcsón. Férfi ingek jó minőségben 194 kor., női ingek 194 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikálók 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és
kőfaragó telepe

Nagyvárad
Rákóczi-u. 20.

NYELVEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

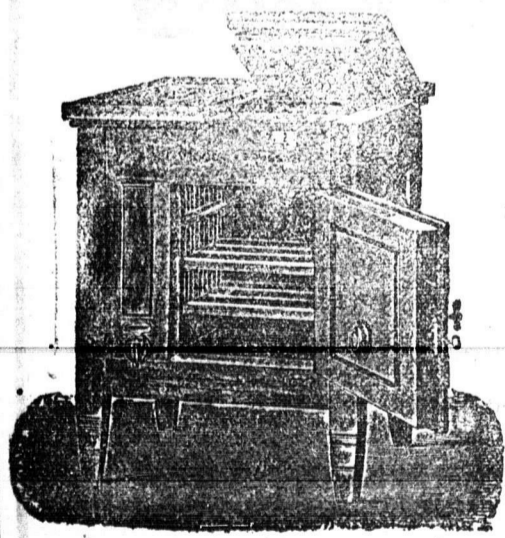
MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: **Körözs-utca 13.**

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

LEGSZEKRENYEK kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, **FAGYLALT-GÉPEK** és **FORMAK** asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.